

Štefanova 5
1000 Ljubljana

LETNO POROČILO RSK ZA KLINIČNO PSIHLOGIJO ZA LETO 2019

RSK za klinično psihologijo (v nadaljevanju RSK) je v letu 2019 izvedel pet rednih sej (4.1.2019, 15.2.2019, 10.5.2019, 6.9.2019 in 22.11.2019). Sestava RSK za klinično psihologijo je ostala v primerjavi s prejšnjim letom nespremenjena (dr. Sana Čoderl Dobnik, dr. Jana Kodrič, mag. Maša Naločnik Sinur, dr. Tristan Rigler in predsednica mag. Anica Prosnik Domjan).

Sprejeti so bili naslednji sklepi:

S področja sodelovanja z ZZS:

1. E-napotnica za kliničnega psihologa vidna mora biti vidna le napotnemu in izbranemu zdravniku. Po potrebi in strokovni presoji je dopustna izjema vidnosti e-napotnice tudi kateremu izmed ostalih specialistov, a le v primeru, da poda pacient za to svoje soglasje. Iz sprejetega stališča izhaja, da RSK za klinično psihologijo glede na obstoječe stanje vidnosti e-napotnice zahteva omejitev vidnosti.

V zvezi z e- posvetom se zavzame stališče, da je možnost izmenjave informacij z napotnim zdravnikom tudi na področju klinične psihologije koristna. Za e-posvet z drugim specialistom je potrebno pridobiti soglasje pacienta.

2. V obravnavi je bilo vprašanje ZZS povezano z izdajanjem trajnih napotnic. Sprejet je bil sklep, da z vidika kliničnopsihološke stroke uvedba trajnih napotnic ni potrebna oz. ni upravičena. Z dosedanjimi letnimi napotnicami je napotovanje v kliničnopsihološko obravnavo ustrezno rešeno. Težave predstavlja le napotovanje pacientov v kliničnopsihološko obravnavo z napotnicami za enkratni obisk. Specifika dela v kliničnopsihološki ambulanti v redkejših primerih omogoča izvedbo obravnave zgolj znotraj enkratnega obiska, zato smo pozvali napotne zdravnike k pogostejšemu izdajanju napotnic za daljše časovno obdobje (6 mesecev ali eno leto).
3. Področje nadzora dela v kliničnopsihološki ambulanti s strani ZZS. Sprejet je bil sklep, da je klinična psihologija avtonomna stroka s svojimi diagnostičnimi in terapevtskimi metodami in zato je z vsebinskega vidika za to pristojen zgolj tovrsten strokovnjak. Zato smo pozvali ZZS, da za izvajanje nadzora za kliničnopsihološko ambulanto postavi nadzornika klinično-psihološke stroke.

S področja resolucije o duševnem zdravju:

RSK je tekom celega leta aktivno spremljal potek implementacije resolucije o duševnem zdravju in glede na aktualno stanje sprejel sledeče sklepe:

1. Pri formiranju Centrov za duševno zdravje (CDZ) je za kliničnopsihološko stroko temeljnega pomena ohranitev njene avtonomije, kar pa glede na obstoječe protokole Centrov ni omogočeno. Avtonomija stroke se zagotavlja skozi nosilstvo dejavnosti in lasten program klinične psihologije, kar je potrebno ohraniti ali v nasprotnem primeru uvesti. Zakon o zdravstveni dejavnosti mora opredeljevati klinično psihologijo kot vrsto zdravstvene dejavnosti (VZD). Poleg tega je potrebno jasno razmejiti pristojnosti kliničnega psihologa ter diplomiranega psihologa/magistra psihologije in sicer s pomočjo nedvoumnega razlikovanja med storitvami, ki jih lahko izvaja eden in drugi.

2. RSK je preučil program in vsebine izobraževanj za novo zaposlene v CDZ. Ugotovljeno je bilo, da program vsebuje temeljne vsebine, ki jih psihologi usvojijo že tekom magistrskega in specialističnega študija, zato je udeležba psihologov in kliničnih psihologov na takšnih izobraževanjih neutemeljena in nesmotrna.

3. Problematika beleženja ambulantnih storitev kliničnega psihologa v Centrih za duševno zdravje. RSK ugotavlja, da so ambulantne storitve kliničnega psihologa že opredeljene v šifrantu iz leta 2016. Ugotovljeno je bilo, da obstoječi šifrant omogoča beleženje storitev specialista klinične psihologije ne glede na vrsto tima, v katerem deluje in je kot tak primeren tudi za vse na novo oblikovane Centre za duševno zdravje. S tem v zvezi se je predstavnica RSK za klinično psihologijo udeležila več sestankov sklicanih s strani NIJZ ter ZZS.

S področja Centrov za krepitev zdravja (CKZ)

RSK je obravnaval delovanje psihološke službe znotraj CKZ v zdravstvenih domovih in ugotovil, da psihologi, ki delajo v CKZ nimajo zadostnih znanj za učinkovito in kompetentno izvajanje predvidenih programov, saj nimajo specialističnega znanja klinične psihologije. Potrebujemo dodatna izobraževanja, v tam namen je RSK apeliral na Zbornico kliničnih psihologov, da bi organizirala posebno izobraževanje namenjeno psihologom brez specializacije iz klinične psihologije, ki so zaposleni v CKZ.

S področja Zakona o Celostni zgodnji obravnavi (CDZ)

Članici RSK sta predstavili zakon o celostni zgodnji obravnavi, ki se je uveljavil z januarjem 2019, delovanje Centrov za zgodnjo obravnavo (CZO) v tem letu ter s tem povezane težave.

Sprejeti je bil sledeč sklep: RSK podpira prizadevanja ZKP, da se tudi za klinične psihologe, ki delujejo v CZO ohrani lasten VZD in poskrbi za strokovni del izobraževanja za psihologe in klinične psihologe, zaposlene v CZO.

S področja sodelovanja z MZ

S strani MZ smo prejeli v pregled obstoječe Smernice za načrtovanje, usposabljanje in izvajanje psihosocialne pomoči ob nesrečah. Po razpravi in sprejetem konsenzu smo izdelali končno verzijo Smernic.

S področja specializacij iz klinične psihologije:

Tekom leta 2019 ni prišlo do realizacije ureditve sistema financiranja specializacij iz klinične psihologije iz proračunskih sredstev. Problematika deficitarnosti specializacij iz klinične psihologije zaradi izključnega financiranja iz virov posameznih zdravstvenih ustanov tako ostaja nerešena kljub številnim obljubam.

RSK je bil seznanjen z aktivnostmi Zbornice kliničnih psihologov, ki si prizadeva pridobiti javna pooblastila za izvajanje specializacij iz klinične psihologije.

S področja psihoterapije:

Področje psihoterapije in predvsem posledice umanjkanja veljavnega zakona o psihoterapiji je bilo večkrat uvrščeno na dnevne rede sej RSK.

Sprejet je bil sklep, da je psihoterapija zdravstvena dejavnost, ki jo izvajajo zdravstveni delavci. Predstavlja enega od pristopov nudenja psihološke pomoči in zdravljenja ljudem s psihičnimi motnjami in težavami, ki jih pri svojem delu uporabljamo klinični psihologi. Kandidati z zaključenimi psihoterapevtskimi izobraževanji brez ustrezne osnovne strokovne izobrazbe iz klinične psihologije ali psihiatrije v okviru zdravstva ne morejo opravljati psihoterapevtske dejavnosti. Klinični psihologi ne moremo biti mentorji študentom, pripravnikom ali specializantom psihoterapevtskih študijev, ki nimajo enake vrste strokovne (psihološke) izobrazbe. S tem sklepom smo pozvali MZ k izdaji okrožnice naslovljene na direktorje vseh zdravstvenih zavodov v Sloveniji o neprimernosti izvajanja mentorstva študentom in diplomantom psihoterapevtskih izobraževanj.

Zaradi umanjkanja zakona o psihoterapiji smo izdelali smernice za zaposlovanje psihologov s končano psihoterapevtsko izobrazbo. Smernice so zajemale zlasti omejitve zaposlovanja na psihologe z dodatno izobrazbo, ki zajema usposobljenost za izvajanje zgolj z dokazi podprtih psihoterapevtskih metod, ki so kot takšne potrjene tudi s strani ZKP. Smernice so bile nato posredovane direktorjem zdravstvenih zavodov na primarnem nivoju zdravstva.

S področja sodnega izvedenstva

RSK za klinično psihologijo je kontinuirano spremljal tudi kliničnopsihološko stroko na področju sodnega izvedenstva in v tem okvirju pripravil strokovno recenzijo Poročila o kakovosti psiholoških izvedenskih mnenj in priporočila za izboljšanje ter presojo sprejemljivosti izvedenskih mnenj izdelanega s strani prof. dr. Igorja Areha, potem ko je bil pozvan za izdelavo recenzije s strani Strokovnega sveta za sodno izvedenstvo, sodno cenilstvo in sodno tolmačenje.

Pripravila:

Mag. Anica Prosnik Domjan